

دانشگاه تربیت معلم آذربایجان

دستور العمل نحوه محاسبه واحدهای معادل آموزشی

(اعضای هیأت علمی شاغل، مربیان مامور به تحصیل، طرح سربازی، اعضای هیأت علمی بازنشسته، دانشجویان بورسیه دوره دکتری، دانشجویان غیربورسیه و کلیه مدرسین مدعو)

۱ - به استناد بخشنامه شماره ۱۵/۷۳۲۱ مورخ ۱۳۸۸/۹/۳ رییس مرکز هیاتهای امنای و هیاتهای ممیزه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری واحد معادل موظف تدریس اعضای هیأت علمی آموزشی از نیمسال اول ۹۰ - ۸۹ بشرح ذیل می باشد:

۸ واحد معادل	استاد
۹ واحد معادل	دانشیار
۱۰ واحد معادل	استادیار
۱۲ واحد معادل	مربی
۱۳ واحد معادل	مربی آموزشیار

۲ - به استناد دستور سوم از پنجمین نشست عادی دوره دوم هیات امنای دانشگاه مورخ ۸۷/۹/۱۸ سقف حق التدریس برای اعضای هیأت علمی آموزشی ۱۲ واحد معادل و در صورت دارا بودن رساله دکتری یا پایان نامه کارشناسی ارشد تا سقف ۲۰ واحد معادل قابل افزایش است (سقف ۲۰ واحد معادل بشرط حداقل ۸ واحد معادل به راهنمایی رساله دکتری یا پایان نامه کارشناسی ارشد، در برنامه تدریس هر نیمسال تحصیلی اعضای هیأت علمی قابل محاسبه می باشد)

۳ - واحد موظفی مربیان مأمور به تحصیل در دوره دکتری ۳ واحد و سقف حق التدریس اعضای هیأت علمی مذکور ۷ واحد معادل است. در صورت اتمام زمان ماموریت به تحصیل و عدم دریافت حقوق و مزایا (با ارائه مدارک مستند و تایید حوزه معاونت اداری و مالی دانشگاه) سه واحد موظفی برای فرد مذکور محاسبه نخواهد شد.

۴ - واحد موظفی دانشجویان بورسیه دانشگاههای داخل در دوره دکتری ۳ واحد معادل و سقف حق التدریس نامبردگان ۷ واحد معادل می باشد. ضمناً سقف حق التدریس دانشجویان غیربورسیه دوره دکتری یا کارشناسی ارشد برابر ۹ واحد معادل می باشد.

تبصره: به استناد ماده ۸ آیین نامه اجرایی اعطای بورس تحصیلی، مربیان مأمور به تحصیل و دانشجویان بورسیه می توانند با صلاح دید و اطلاع دانشگاه محل تحصیل، واحدهای موظفی خود را در دانشگاه تربیت معلم آذربایجان و یا در دانشگاه محل تحصیل تدریس نمایند (ارائه گواهی الزامی است).

۵ - برای اعضای هیات علمی پژوهشی، واحد موظف آموزشی حداکثر ۴ واحد معادل و سقف مجموع حق‌التحقیق و حق‌التدریس اعضای هیأت علمی مذکور ۸ واحد معادل می‌باشد، در صورت راهنمایی رساله دکتری و یا پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد تا سقف ۱۲ واحد معادل قابل افزایش می‌باشد.

۶ - سقف حق‌التدریس برای اعضای هیات علمی بازنشسته دانشگاه تربیت معلم آذربایجان و سایر دانشگاه‌ها برابر ۸ واحد نظری است که در صورت راهنمایی رساله دکتری و یا تدریس در دوره دکتری و یا راهنمایی پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد با تصویب شورای آموزشی دانشکده تا سقف ۱۰ واحد نظری قابل افزایش است.
تبصره: در شرایط کاملاً استثنایی و موردی شورای آموزشی دانشگاه می‌تواند سقف مورد نیاز را تعیین کند.

۷ - سقف حق‌التدریس برای کلیه مدرسین مدعو خارج از دانشگاه با اعمال ضریب تعداد دانشجو حداکثر تا سقف ده واحد نظری است که در شرایط کاملاً استثنایی و موردی با تصویب شورای آموزشی دانشگاه تا سقف ۱۲ واحد نظری قابل افزایش است.

۸ - تدریس دروس عملی توسط اعضای هیأت علمی بازنشسته دانشگاه و سایر دانشگاه‌ها مجاز نمی‌باشد.

۹ - سقف حق‌التدریس برای ترم تابستان برابر ۶ واحد معادل می‌باشد که می‌تواند شامل کارآموزی و راهنمایی پروژه تخصصی کارشناسی باشد. ضمناً برای کارآموزی در تابستان سقف حق‌التدریس برابر ۳ واحد معادل می‌باشد. همچنین به استناد دستور سوم از پنجمین نشست عادی دوره دوم هیات امنای دانشگاه مورخ ۸۷/۹/۱۸، پرداخت حداکثر ۹ واحد برای پایان‌نامه یا رساله‌های کارشناسی ارشد و دکتری در ترم تابستان برای اعضای هیات علمی امکانپذیر است، مشروط بر آنکه سقف مجموع تدریس در ترم تابستان و راهنمایی یا مشاوره رساله‌های تحصیلات تکمیلی بیش از ۹ واحد نباشد.

۱۰ - سقف راهنمایی پروژه‌های تخصصی کارشناسی ۵ واحد و کارآموزی ۴ واحد در هر نیمسال می‌باشد.

۱۱ - واحد معادل برای هر پروژه تخصصی کاردانی، کارشناسی و کارشناسی‌ارشد پیوسته از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{واحد معادل} = \frac{1}{3} \times (\text{واحد پروژه})$$

۱۲ - واحد معادل دروسی همانند پژوهش‌های انفرادی رشته روانشناسی عمومی و درس کارورزی رشته مطالعات خانواده به ازای هر دانشجو ۰/۵ واحد و در هر نیمسال تا سقف ۴ واحد معادل قابل احتساب است. ضمناً ارائه برنامه درسی در طول هفته الزامی است.

تبصره: در موارد کاملاً ضروری و حسب مورد، با تصویب شورای دانشکده تا سقف ۵ واحد معادل قابل افزایش است.

۱۳ - واحد معادل درس سمینار کارشناسی و کارشناسی‌ارشد پیوسته برابر $\frac{1}{3}$ واحد معادل درس پروژه موضوع این ماده محسوب می‌گردد و حداکثر سه واحد قابل احتساب است.

۱۴ - واحد معادل سایر پروژه‌ها (فولاد، بتن، راهسازی، پروژه تحقیقاتی گروه علوم تربیتی و ...) به ازای هر ۵ نفر ۱ واحد معادل بوده و حداکثر واحد مجاز از این نوع دروس در هر ترم ۵ واحد معادل می‌باشد.

۱۵ - واحد معادل برای دروس عملی: کارآموزی، کارورزی، عملیات صحرائی و اردوی نقشه‌برداری از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{واحد معادل} = \frac{1}{12} \times [5 + (\text{تعداد واحد صحرائی} \times \text{تعداد دانشجوی})]$$

تبصره: برای بخش کشاورزی، واحد معادل حاصل از رابطه فوق در ۱/۵ ضرب خواهد شد.

۱۶ - واحد معادل دروسی همانند متره و برآورد، مهندسی آب و فاضلاب و پروژه از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{واحد معادل} = \left(\frac{7 \times \text{تعداد دانشجو}}{16 \times 6} \right) + \text{واحد نظری درس}$$

تبصره: بخش نظری درس متره نیم واحد و درس مهندسی آب و فاضلاب دو واحد می‌باشد.

۱۷ - در صورت لزوم، به تشخیص گروه آموزشی، در هر رشته از دوره‌های کارشناسی، حداکثر تا ۲۰ ساعت، و در دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا ۱۰ ساعت به عنوان حل تمرین به ساعات تدریس رشته، در طول کل دوره قابل افزایش است. اگر در سرفصل رشته‌ای حل تمرین به میزان معینی پیش‌بینی شده باشد، این میزان قابل پرداخت می‌باشد. در مواردی که حداقل و حداکثر برای حل تمرین درسی در سرفصل تعیین شده باشد، گروه مربوطه موظف است حداقل تعیین شده را رعایت و بیش از آن، ساعت حل تمرین پیش‌بینی ننماید. اضافه می‌شود واحد معادل درس حل تمرین یک واحدی در دوره‌های کارشناسی و کاردانی برای مدرس، برابر ۰/۶۶ واحد و برای غیرمدرس یک واحد محاسبه خواهد شد.

۱۸ - واحد معادل دروس عملی آزمایشگاهی به ازای یک واحد عملی (دو ساعت در هفته) در دوره‌های کاردانی و کارشناسی برابر ۱/۳۳ واحد معادل دروس نظری خواهد بود.

تبصره: واحد معادل درس روش تحقیق عملی گروه مطالعات خانواده همانند سایر دروس عملی محاسبه خواهد شد.

۱۹ - تدریس دروس عملی آزمایشگاهی توسط اعضای هیات علمی شاغل و بازنشسته با مرتبه دانشیار و استاد مجاز نمی‌باشد. موارد استثنایی قابل طرح در شورای آموزشی خواهد بود.

۲۰ - حد نصاب تعداد دانشجویان در دوره‌های کاردانی و کارشناسی در دروس اختصاصی، اصلی، پایه و عمومی (بدون احتساب ضریب) بشرح جدول زیر است:

نوع درس	تعداد دانشجو	نوع درس	تعداد دانشجو	نوع درس	تعداد دانشجو
تخصصی و اصلی	۲۰	پایه، مشترک و تربیتی	۳۵	دروس عمومی	۴۵

تبصره ۱: در دروس مذکور، برای محاسبه واحد معادل، درخصوص کلاس‌هایی که با تعداد دانشجویی بیشتر از حد مذکور برگزار می‌شود، ضریب تعداد دانشجو بشرح ذیل اعمال خواهد شد:

الف) دروس عمومی:	ضرایب واحد معادل	مبنای تعداد دانشجو
	۱	۴۵ - ۵۰
	۱/۲	۵۱ - ۶۰
	۱/۴	۶۱ - ۷۰
	۱/۵	۷۱ و بیشتر

ب) دروس پایه، مشترک و تربیتی:

۳۵ - ۴۵	→	۱
۴۶ - ۵۵	→	۱/۲
۵۶ - ۶۵	→	۱/۴
۶۶ و بیشتر	→	۱/۵

ج) دروس اصلی و تخصصی:

۲۰ - ۳۹	→	۱
۴۰ - ۵۰	→	۱/۱۵
۵۱ - ۶۰	→	۱/۳۰
۶۱ - ۶۵	→	۱/۴۵
۶۶ و بیشتر	→	۱/۵

تبصره ۲: حد نصاب کلاسهای عملی آزمایشگاهی و کارگاهی دانشکده‌های فنی مهندسی، علوم پایه و فناوری اطلاعات ۱۵ نفر می‌باشد. ضمناً برای بیش از ۱۸ نفر ضریب ۱/۱۵ اعمال خواهد شد. (موارد کاملاً استثنائی همراه با دلایل توجیهی در شورای آموزشی قابل طرح می‌باشد)

تبصره ۳: به طور کلی و تحت هر شرایطی، واحد معادل هر درس از ۱/۵ برابر واحد درس مربوط بیشتر نخواهد بود.

۲۱ - هیچ درسی برای بار دوم برای هیچ ورودی نمی‌تواند ارائه گردد. کنترل امر با ریاست محترم دانشکده می‌باشد.

۲۲ - حداقل تعداد دانشجویان هر کلاس در دروس تربیت بدنی عمومی ۱ (نظری) و ۲ (عملی)، به ترتیب ۴۰ و ۲۰ نفر می‌باشد. اضافه می‌شود، برای تعداد دانشجویان بیش از ۲۵ نفر در درس تربیت بدنی ۲، ضریب ۱/۱۵ اعمال خواهد شد.

۲۳ - جهت ارتقای کیفیت آموزشی و ارتباط منظم اعضای هیات علمی با دانشجویان تمام دوره‌های مقاطع تحصیلی، اعضای هیات علمی موظفند در هر سال تحصیلی حداقل یک ماده درسی در مقطع کارشناسی تدریس نمایند.

۲۴ - میانگین سالانه ساعات موظفی کارشناسان آزمایشگاهی و کارگاهی با مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد به ترتیب ۲۴ و ۲۰ ساعت در هفته است. ضمناً سقف حق‌التدریس نامبردگان برابر ۱۶ ساعت (در هفته) است و در ساعات مذکور اضافه‌کاری برای ایشان تعلق نخواهد گرفت.

۲۵ - در دوره‌های کاردانی و کارشناسی تقسیم یک درس نظری به چند کلاس ممنوع می‌باشد و تنها بر مبنای تعداد دانشجو و بر اساس ماده ۲۲ در خصوص نحوه محاسبه واحد معادل، ضریب آن درس مشخص می‌شود. مواردی که بر اساس محتوای دروس، دانشکده یا گروه آموزشی ملزم به تفکیک جنسیت می‌باشند، از این مصوبه مستثنی هستند. بدیهی است تفکیک یک درس نظری به چند کلاس در موارد کاملاً استثنائی تنها با مجوز شورای آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر خواهد بود.

دوره‌های دکتری و کارشناسی ارشد ناپیوسته

۲۶ - برای تعیین واحد معادل در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری برای دروس نظری در حالت کلی بار اول دو برابر و برای تدریس مکرر ۱/۵ برابر محاسبه خواهد شد.

تبصره ۱: به استناد بند ۹ سی و سومین صورتجلسه هیات رئیسه محترم دانشگاه مورخ ۸۹/۱۲/۱۶، در مواردی که درس یا دروس دوره دکتری با یک نفر دانشجو تشکیل شود، واحد معادل برای بار اول و تدریس مکرر $1/5$ برابر واحد درسی مربوطه خواهد بود و در مواردی که درس یا دروس کارشناسی ارشد با کمتر از ۳ نفر دانشجو تشکیل شود، واحد معادل برای بار اول $1/5$ برابر واحد درسی مربوط و برای تدریس مکرر با ضریب ۱ محاسبه خواهند شد.

تبصره ۲: واحد معادل دروس نظری مقطع کارشناسی ارشد که تعداد دانشجو بیش از ۲۵ نفر باشد، دو برابر واحد درس مربوط محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳: بطور کلی و تحت هر شرایطی، واحد معادل در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری به ازای هر درس از ۲ برابر واحد درس بیشتر نخواهد بود.

۲۷ - واحد معادل راهنمایی پایان نامه در دوره‌های کارشناسی ارشد برای پایان‌نامه‌های ۸، ۶ و ۴ واحدی به ترتیب برابر ۶، ۴/۵ و ۳ واحد می‌باشد.

۲۸ - واحد معادل برای مشاوره پایان نامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته برابر $(1/6)$ واحد معادل برای راهنمایی همان پایان نامه است.

۲۹ - واحد معادل سمینار هر دانشجو در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته برابر $(1/6)$ واحد درس سمینار در همان دوره می‌باشد.

۳۰ - برای رساله‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۴ واحدی دوره دکتری، واحد معادل راهنمایی رساله برابر ۲۰ واحد و معادل مشاوره رساله برابر $(1/6)$ واحد رساله می‌باشد.

تبصره: در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری چنانچه تدریس دروس، راهنمایی و مشاوره پایان نامه و رساله به صورت مشترک اجرا گردد، واحد معادل به میزان مشارکت قابل محاسبه است.

۳۱ - واحد معادل راهنمایی رساله‌های دکتری حداکثر تا ۳ نیمسال و واحد معادل راهنمایی پایان نامه کارشناسی ارشد حداکثر تا ۲ نیمسال بعد از تاریخ دفاع قابل محاسبه است. حق الزحمه واحدهای معادل پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری به ترتیب تا $1/2$ و $1/6$ واحد معادل قبل از دفاع و مابقی بعد از دفاع قابل پرداخت می‌باشد.

دستورالعمل نحوه محاسبه واحدهای معادل آموزشی در ۳۱ ماده و ۱۳ تبصره تنظیم و در تاریخ ۱۳۹۰/۶/۲۰ به تصویب شورای آموزشی دانشگاه رسید و از اول نیمسال اول سال تحصیلی ۹۱-۹۰ قابل اجرا می‌باشد. ۵-۶

